

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมไม่เรียนรู้
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7
สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ¹

**The causal relationship model of mastery behavior of
Matthayomsueksa 3 students
in seventh group of Phrapariyattidhamma schools for general
education
under national office of Buddhism¹**

บุญยพงศ์ อุทาธร², ภัทราพร เกษสังข์³, พงษ์ศักดิ์ ศรีจันทร์⁴
Punyapong Ootathon², Pattharaporn Kessung³, Pongsak Srichun⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ กับข้อมูลเชิงประจักษ์ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมไม่เรียนรู้ ตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จำนวน 400 รูป โดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมไม่เรียนรู้ของนักเรียนมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

¹ วิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย 2560

² นักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา

³ รองศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

⁴ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

(Chi-square = 49.61, df = 91, p = 0.99, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMR = 0.01, RMSEA = 0.00, CN = 1000.16) ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมไม่เรียบร้อยของนักเรียน ได้ร้อยละ 91 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมไม่เรียบร้อย มี 4 ปัจจัย คือ พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา อิทธิพลของสื่อ นิษฐ์รักการอ่าน และบรรยากาศในชั้นเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.31, 0.27, 0.21 และ 0.16 ตามลำดับ และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อม มี 4 ปัจจัย คือ บรรยากาศในชั้นเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา และอิทธิพลของสื่อ มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน เท่ากับ 0.12, 0.10, 0.09 และ 0.08 ตามลำดับ

คำสำคัญ : พฤติกรรมไม่เรียบร้อย, โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ, โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstract

The purposes of this research were 1) to validate a causal relationship model of the mastery behavior of Matthayomsueksa 3 students in the seventh group of Phrapariyattidhamma schools for general education under the national office of Buddhism with empirical data and 2) to examine the direct and indirect effects of the causal relationship model of the mastery behavior. Two-stage random sampling was applied to 400 Matthayomsueksa 3 students in the seventh group of Phrapariyattidhamma schools for general education under the national office of Buddhism. The research findings were as follows: The causal relationship model of students' mastery behavior was fitted with the empirical data (Chi-square = 49.61, df = 91, p = 0.99, GFI = 0.99, AGFI = 0.97, RMR = 0.01, RMSEA = 0.00, CN = 1000.16). Ninety-one percent of the variance of students' mastery behavior was explained by variables in the model. Direct effects on the mastery behavior involved four factors: Trisikkha behavior, media

influence, reading habits, and the classroom atmosphere with the standardized influence coefficients of 0.31, 0.24, 0.21 and 0.16 respectively. Indirect effects on the mastery behaviors involved four factors: the classroom atmosphere, future orientation, Trisikkha behavior, and media influence with the standardized influence coefficients of 0.12, 0.10, 0.09 and 0.08 respectively.

Keywords: Mastery behavior, causal relationship model, Buddhism educational school

บทนำ

การพัฒนาบุคคลให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าต่อประเทศชาติได้นั้น จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาตั้งแต่วัยเรียนเนื่องจากเป็นวัยที่ต้องพัฒนาและเติมเต็มศักยภาพอย่างเต็มที่ สนใจใฝ่รู้สิ่งรอบตัว อยากรู้อยากเห็น การจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับธรรมชาติของนักเรียน จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และกิจกรรมที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ต้องสอดคล้องกับวัย ความถนัด ความสนใจเข้าใจน่าติดตามและท้าทาย จึงจะเกิดการพัฒนาแบบองค์รวมและต่อเนื่อง ช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติได้อย่างมีคุณภาพต่อไปในอนาคต ผู้เรียนควรใฝ่รู้ หมั่นศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ ถึงแม้ว่าหลายคนมีระดับการศึกษาพื้นฐานในระบบต่ำ แต่ด้วยนิสัยใฝ่รู้หมั่นศึกษาค้นคว้าแสวงหาความรู้ ทำให้สามารถพัฒนาตนเองได้ถึงขั้นประสบความสำเร็จในการใช้ชีวิต ลักษณะนิสัยรักการอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญที่สามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้โดยผ่านกิจกรรมต่างๆ และมีต้นแบบการเรียนรู้ที่ดีคือผู้ปกครองและชุมชนมีนิสัยใฝ่เรียนรู้อ่าน จึงจะเกิดเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืนได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ เป็นสถานศึกษาอีกรูปแบบหนึ่งที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการให้กับนักเรียนคือ พระภิกษุและสามเณร ได้ศึกษาวิชาการทางโลกทั้ง 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ 1) ภาษาไทย 2) คณิตศาสตร์ 3) วิทยาศาสตร์ 4) สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 5) สุขศึกษา 6) ศิลปะ 7) การงานอาชีพและเทคโนโลยี 8) ภาษาต่างประเทศ และมีวิชาเฉพาะ คือ วิชาภาษาบาลี และวิชาพระพุทธศาสนา อันประกอบด้วยพุทธประวัติ ธรรมวินัย และ ศาสนปฏิบัติ (สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่, 2552) ถึงแม้ว่าจะมีการศึกษาหลักธรรมะเพื่อประพடுத்தนให้เหมาะสมแก่สมณะก็ตาม แต่ก็ยังมีสภาพ ปัญหาบางประการของนักเรียนที่ต้องแก้ไข เช่น จากการให้สัมภาษณ์ของผู้บริหาร บุคลากรทางการศึกษา เจ้าหน้าที่ และจากการสังเกตของผู้วิจัย ในโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมืองเลย พบว่า นักเรียนโรงเรียนพระปริยัติ ธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวนหนึ่ง ติดเกมชนิดต่างๆ ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ทำให้ ขาดเรียนบ่อย หรือไม่มาเรียน ขณะเรียนก็นำโทรศัพท์ที่ขึ้นมาเล่นหรือกระทำการอย่างอื่นที่ ไม่เกี่ยวกับเนื้อหาที่ครูกำลังสอน ดังนั้น สำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก สามัญศึกษา จึงควรสนับสนุนส่งเสริม สร้างแรงกระตุ้น ผลักดันให้ศึกษาค้นคว้าหา ความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และมุ่งมั่นพัฒนาตนในการ ครองชีวิตที่ดี

จากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมและพฤติกรรม ใฝ่เรียนรู้ ดังเช่น วิรัตน์ มั่นทานนธ์ (2545) พบว่า อิทธิพลของหลักไตรสิกขามีผลต่อ การเรียนรู้ของเด็กจากการสอนโดยใช้หลักไตรสิกขาทำให้เด็กเกิดการเปลี่ยนแปลงทาง กาย วาจา จิตใจ และสติปัญญาไปในทางที่ดี ในขณะที่ บังอร เกิดคำ (2549) พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นิสัยรักการอ่าน การอบรมเลี้ยงดู แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถพยากรณ์คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ คล้ายกับ รัตติมา บุญสวน (2554) พบว่า แรงจูงใจในการเรียน การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ การกำหนดเป้าหมาย ในอนาคต ความเชื่ออำนาจในภายในตน การอบรมเลี้ยงดู นิสัยรักการอ่าน และ บรรยากาศในชั้นเรียนส่งผลต่อความใฝ่เรียนรู้ นอกจากนี้ อรวรรณ เกษสังข์ (2553) พบว่า ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา ได้แก่ ลักษณะ

มุ่งอนาคตและควบคุมตน อิทธิพลของสื่อ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมการเลียนแบบ เหตุผลจริยธรรม และความเชื่ออำนาจในตน และ ภัทราพร เกษสังข์ (2556) พบว่า อิทธิพลของสื่อ บทบาทอาจารย์ที่ปรึกษา และลักษณะมุ่งอนาคต มีอิทธิพลทางตรงต่อการเตรียมความพร้อมด้านทักษะหลักที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ส่วน พรชัย ผาดโรตอง (2555) พบว่า ตัวแปรจิตลักษณะเดิม จิตลักษณะตามสถานการณ์และสถานการณ์ คือ ลักษณะมุ่งอนาคตและควบคุมตนเอง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคม เจตคติต่อพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน สอดคล้องกับ เกวรี แลใจ (2555) พบว่า ปัจจัยระดับนักเรียน ได้แก่ ลักษณะมุ่งอนาคต แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และวิถีชีวิตชนเผ่า และปัจจัยระดับห้องเรียน คือ บรรยากาศทางการเรียน ส่งผลทางบวกต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้อ

จากประเด็นที่เกี่ยวกับแนวคิดและงานวิจัยข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามีปัจจัยอิทธิพลหลายสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ จะมีในงานวิจัยเกี่ยวข้องกับผู้เรียนที่เป็นฆราวาส แต่ยังไม่ม้งานวิจัยที่ศึกษากับผู้เรียนที่เป็นพระภิกษุสามเณร ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่า มีปัจจัยเชิงสาเหตุตัวใดบ้างที่ส่งผลหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อของนักเรียน โดยการวิเคราะห์ด้วยโมเดลอิสระ ซึ่งสามารถอธิบายถึงปัจจัยเชิงสาเหตุต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมตามโมเดลเชิงสาเหตุ เพื่อเป็นสารสนเทศพื้นฐานในการวางแผน พัฒนา ส่งเสริมต่อการบริหารทางด้านวิชาการ ด้านปกครอง และด้านการจัดการเรียนการสอน ของคณะผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ เพื่อให้ นักเรียนมีสภาวะแห่งการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติกับข้อมูลเชิงประจักษ์

2. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมไม่เรียบร้อยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

วิธีการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ประกอบด้วย 3 จังหวัด ได้แก่ ขอนแก่น เลย และหนองบัวลำภู จำนวน 974 รูป จากโรงเรียน 47 โรงเรียน โดยแบ่งตามจังหวัดได้ดังนี้ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 522 รูป จากโรงเรียน 26 โรงเรียน จังหวัดเลย จำนวน 339 รูป จากโรงเรียน 15 โรงเรียน และจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 113 รูป จากโรงเรียน 6 โรงเรียน

ตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 7 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ การกำหนดขนาดตัวอย่าง ตั้งแต่ 100, 200 ถึง 500 หรือมากกว่า ขึ้นอยู่กับความซ้ำซ้อนของโมเดล (Schumacker and Lomax, 2010 อ้างถึงใน ภัทราพร เกษสังข์, 2556) ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่างเป็น 20 ต่อ 1 ตัวแปรสังเกตได้ ในการวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรสังเกตได้ 20 ตัว จึงได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 400 รูป โดยการสุ่มแบบสองขั้นตอน (Two-stage Random Sampling) มีขั้นตอนการสุ่ม ดังนี้ 1) การสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Random Sampling) ใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่มในแต่ละจังหวัดตามอัตราสัดส่วนร้อยละ 50 เนื่องจากขนาดโรงเรียนมี 3 ขนาด คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เฉพาะจังหวัดขอนแก่นมีขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน และจังหวัดหนองบัวลำภูมีขนาดกลาง 1 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงนำมาเป็นขนาดตัวอย่าง 2) การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ใช้ขนาดโรงเรียนเป็นขั้นของการสุ่ม และทำการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ โรงเรียน และจังหวัด ตอนที่ 2 แบบวัดตัวแปรสังเกตได้ คือ

แบบวัด 1 พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ แบบวัด 2 พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา แบบวัด 3 อิทธิพลของสื่อ แบบวัด 4 บรรยากาศในชั้นเรียน แบบวัด 5 ลักษณะมุ่งอนาคต แบบวัด 6 นิสัยรักการอ่าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ได้แก่ จริงมากที่สุด จริงมาก จริงปานกลาง จริงน้อย จริงน้อยที่สุด

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปร

1. พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ หมายถึง การที่นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียน การสอน เตรียมตัวค้นคว้าล่วงหน้าก่อนเข้าเรียน เมื่อมีข้อสงสัย จะแสวงหาแนวทางแก้ไขหรือซักถาม และเพียรเสาะแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ทั้งภายใน และภายนอกโรงเรียนด้วย

2. พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนที่ประพฤติตน ในระเบียบวินัยทั้งทางกายและวาจา มีความพร้อมที่จะเรียนเป็นปกติ มีจิตแน่วแน่ที่จะ กระทำบางสิ่งในการเรียน มีสติควบคุมจิตไม่ให้ฟุ้งซ่าน ไม่วิตกกังวลถึงเรื่องอื่นๆ มีสมองปลอดโปร่ง และใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาในการเรียน จนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้อย่างถูกต้องชัดเจน เพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามที่ตนหวังไว้

3. อิทธิพลของสื่อ หมายถึง การได้รับข้อมูลข่าวสารของนักเรียน โดยวิธีการ ส่ง-รับสารด้วยการใช้สื่อรูปแบบต่างๆ ทำให้เกิดการรับรู้และความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดี และมีผลหรือมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน

4. บรรยากาศในชั้นเรียน หมายถึง สภาพและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนทั้ง ในและนอกห้องเรียน ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมทางการเรียนการสอน ประกอบด้วย สัมพันธภาพระหว่างนักเรียนกับเพื่อน สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียน และสถานที่ เรียน สื่อ อุปกรณ์การเรียนการสอน

5. ลักษณะมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถทางสติปัญญาของนักเรียนใน การคาดการณ์ล่วงหน้าถึงผลดีและผลเสียเกี่ยวกับการเรียนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้ง ใกล้และไกล โดยรู้จักการวางแผนทางการเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่วางแผนไว้ และการตัดสินใจแสวงหาแนวทางเลือกที่เหมาะสมกับตน โดยรู้จักการรอคอยผลดีหรือ ผลเสียที่จะเกิดขึ้นกับตนเอง ตลอดจนสามารถควบคุมตนเองในการกระทำหรือละเว้น

การกระทำบางอย่าง เพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายแห่งความสำเร็จ หรือผลตอบแทนที่ดีกว่า หรือมีคุณค่ามากกว่า

6.นิสัยรักการอ่าน หมายถึง คุณลักษณะทางกายหรือพฤติกรรมของนักเรียน ที่มีแรงกระตุ้นจากภายในจิตใจ อันส่งผลต่อเจตคติที่ดี ชอบพอใจ สนใจในการอ่าน หนังสือหรือวัสดุการอ่านทุกชนิดอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง แม้ในเวลาว่างก็หาหนังสือ มาอ่านหรือเข้าไปใช้บริการห้องสมุดเพื่ออ่านหนังสือ อันเกิดแต่ความต้องการของตนเอง ซึ่งไม่มีใครหรือสถานการณ์ใดๆ มาบังคับ รวมถึงการเห็นคุณค่าการอ่านว่ามีประโยชน์ ทั้งในการเรียนและในชีวิตประจำวัน

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ การตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อของตัวแปรกับนิยามศัพท์ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของ (Index of Congruence : IOC) ทดลองใช้เครื่องมือกับนักเรียนที่ไม่ใช่ตัวอย่าง 100 รูป เพื่อตรวจสอบอำนาจจำแนกรายข้อของแต่ละตัวแปร โดยหาค่า Item Total Correlation ซึ่งคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า r อย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หรือมีค่ามากกว่า 0.20 ขึ้นไป และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับของแต่ละตัวแปร โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค ซึ่งเกณฑ์ควรมีค่าความเชื่อมั่น ตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ผลปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง อำนาจจำแนกรายข้อ และความเชื่อมั่นทั้งฉบับ
ของแต่ละตัวแปรแฝง

ตัวแปร	จำนวน ข้อ	ค่าดัชนี ความ สอดคล้อง	อำนาจ จำแนก รายข้อ	ความ เชื่อมั่น ทั้งฉบับ
1.พฤติกรรมไม่เรียนรู้อ	10	0.80-1.00	0.64-0.76	0.92
2.พฤติกรรมตามหลัก ไตรสิกขา	9	0.80-1.00	0.61-0.76	0.91
3.อิทธิพลของสื่อ	12	0.80-1.00	0.60-0.77	0.93
4.บรรยากาศในชั้นเรียน	12	0.80-1.00	0.51-0.78	0.93
5.ลักษณะมุ่งอนาคต	11	0.80-1.00	0.66-0.84	0.95
6.นิสัยรักการอ่าน	17	0.80-1.00	0.66-0.83	0.96

เมื่อพิจารณาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแต่ละตัวแปรแฝง โดยพิจารณาจากค่าไคสแควร์ (χ^2) ต้องไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป และค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) ควรมีค่าต่ำกว่า 0.05 ผลปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 แสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแต่ละตัวแปรแฝง

ตัวแปร	χ^2	df	p- Value	GFI	AGFI	RMSEA	น้ำหนัก องค์ประกอบ
1.พฤติกรรมไม่ เรียนรู้อ	0.00	0	1.00	1.00	1.00	0.00	0.70-0.71

ตาราง 2 (ต่อ) แสดงค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแต่ละตัวแปรแฝง

ตัวแปร	χ^2	df	p-Value	GFI	AGFI	RMSEA	น้ำหนักองค์ประกอบ
2.พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา	0.00	0	1.00	1.00	1.00	0.00	0.73-0.79
3.อิทธิพลของสื่อ	0.00	0	1.00	1.00	1.00	0.00	0.68-0.77
4.บรรยากาศในชั้นเรียน	0.00	0	1.00	1.00	1.00	0.00	0.70-0.74
5.ลักษณะมุ่งอนาคต	0.00	0	1.00	1.00	1.00	0.00	0.72-0.87
6.นิสัยรักการอ่าน	2.99	3	0.39	0.99	0.94	0.00	0.71-0.96

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 7 โดยนำแบบสอบถามที่มีคุณภาพไปเก็บกับตัวอย่าง จำนวน 430 รูป จากนั้นทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์และตั้งใจตอบ ได้จำนวน 400 ฉบับ

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อให้ทราบคุณลักษณะ ของตัวอย่าง และลักษณะของการแจกแจงของตัวแปรสังเกตได้ที่ใช้ในโมเดลการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การแปรผัน ความโด่ง ความเบ้ ระดับของตัวแปรแฝงแต่ละตัว โดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้สถิติที และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้สถิติเอฟ และ ตอนที่ 2

การวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ประกอบด้วย การวิเคราะห์ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล ได้แก่ ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-square : χ^2) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (Goodness of Fit Index : GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted Goodness of Fit Index : AGFI) ค่าดัชนีรากกำลังสองของส่วนของส่วนที่เหลือ (Root Mean Squared Residual : RMR) ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความคาดเคลื่อนโดยประมาณ (Root Mean Squared Residual : RMSEA) และค่าดัชนีวิกฤติของขนาดตัวอย่าง (Critical N : CN) และการวิเคราะห์เส้นทางอิทธิพล โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลในรูปคะแนนมาตรฐาน (β)

เมื่อพิจารณาผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบ พบว่า ค่าสถิติ Bartlett's test of sphericity มีค่าเท่ากับ 8441.49 ค่า p-Value = 0.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่า Kaiser Meyer-Olkin measure of sampling sdequacy มีค่าเท่ากับ 0.96 โดยมีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า ข้อมูลชุดนี้ ตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งเหมาะสมที่จะนำไปวิเคราะห์องค์ประกอบในโมเดลลิสเรลต่อไป

ผลการศึกษา

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า หลังปรับแก้โมเดลโดยการเพิ่มเส้นความสัมพันธ์ระหว่างความคลาดเคลื่อน จนโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีค่าดัชนีความกลมกลืนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด โดยมีค่าไคสแควร์ เท่ากับ 49.61 องศาอิสระ เท่ากับ 91 ความน่าจะเป็น เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.99 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.97 ค่าดัชนีฐานรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.01 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่าง

โดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.00 และค่าวิกฤติขนาดตัวอย่าง (CN) เท่ากับ 1000.16

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติเบื้องต้นของตัวแปรแฝง 6 ตัวแปร พบว่า 3 ตัวแปร คือ บรรยายภาคนิพนธ์ชั้นเรียน ลักษณะมุ่งอนาคต และพฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.67, 3.58 และ 3.53 ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.74, 0.80 และ 0.79 ตามลำดับ และ 3 ตัวแปร คือ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อิทธิพลของสื่อ และนิสัยรักการอ่าน มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 3.48, 3.48 และ 3.44 ตามลำดับ มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.80, 0.83 และ 0.86 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การแปรผัน (CV) ของตัวแปรสังเกตได้แต่ละตัว มีการกระจายแตกต่างกันมาก อยู่ระหว่างร้อยละ 23.15-29.19 เมื่อพิจารณาค่าความเบ้ (Sk) ของตัวแปรสังเกตได้ พบว่า ทุกตัวแปรมีการแจกแจงลักษณะเบ้ซ้าย (ค่าเป็นลบ) แสดงว่าข้อมูลของตัวแปรส่วนใหญ่สูงกว่าค่าเฉลี่ย เมื่อพิจารณาค่าความโด่ง (Ku) พบว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีการแจกแจงของข้อมูลในลักษณะเตี้ยแบนกว่าปกติ (ค่าน้อยกว่า 0) แสดงว่า ตัวแปรส่วนใหญ่มีการกระจายข้อมูลมาก และเมื่อพิจารณาค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) พบว่า ตัวแปรทุกตัวไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ข้อมูลมีการแจกแจงแบบปกติ

ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ พบว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 190 คู่ โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์กันทางบวก มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตั้งแต่ 0.43-0.85

ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรง และทางอ้อมในรูปคะแนนมาตรฐานของตัวแปรสังเกตได้ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ พบว่า พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ได้รับอิทธิพลทางตรงมากที่สุดจากพฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา ($\beta = 0.31$) รองลงมา คือ อิทธิพลของสื่อ ($\beta = 0.27$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนิสัยรักการอ่าน ($\beta = 0.21$) รองลงมา คือ บรรยายภาคนิพนธ์ชั้นเรียน ($\beta = 0.16$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ ยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากบรรยายภาคนิพนธ์

ชั้นเรียน ($\beta = 0.12$) และอิทธิพลของสื่อ ($\beta = 0.08$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยส่งผ่านลักษณะมุ่งอนาคตและนิสัยรักการอ่าน และอิทธิพลทางอ้อมจากลักษณะมุ่งอนาคต ($\beta = 0.10$) และพฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา ($\beta = 0.09$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่งผ่านนิสัยรักการอ่าน เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายในที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรแฝงภายใน พบว่า นิสัยรักการอ่าน ได้รับอิทธิพลทางตรงจากลักษณะมุ่งอนาคต ($\beta = 0.49$) และพฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา ($\beta = 0.42$) ส่วน ลักษณะมุ่งอนาคต ได้รับอิทธิพลทางตรงจากบรรยากาศในชั้นเรียน ($\beta = 0.53$) และอิทธิพลของสื่อ ($\beta = 0.35$) เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างตัวแปรที่นำมาศึกษาในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษากลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ร้อยละ 91 รายละเอียดดังแสดงในตาราง 3 และภาพ 1

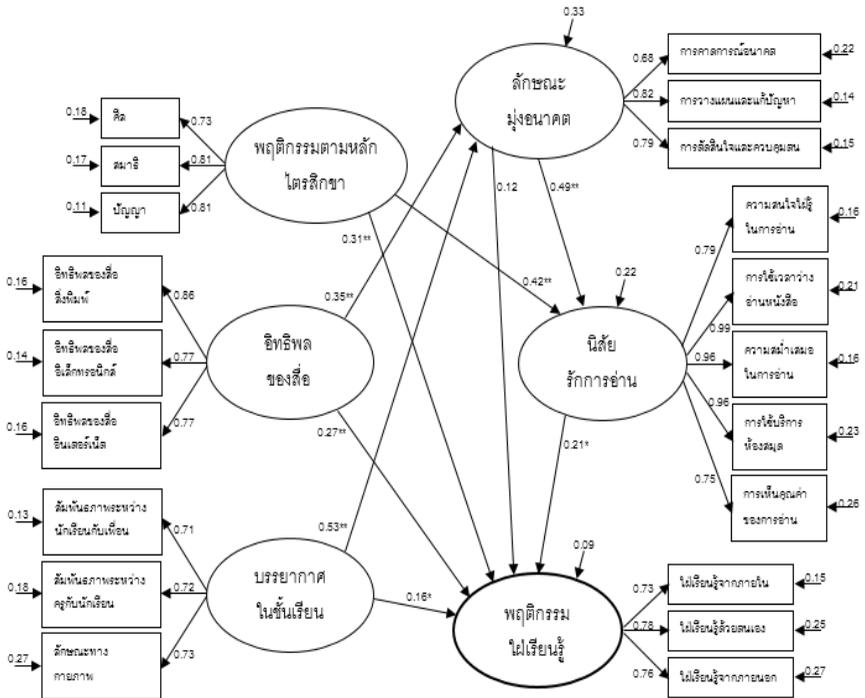
ตาราง 3 ค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้อง สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐาน (β) ของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ตัวแปรผล	ลักษณะมุ่งอนาคต			นิสัยรักการอ่าน			พฤติกรรมไม่เรียนรู้อ่าน		
	TE	IE	DE	TE	IE	DE	TE	IE	DE
พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา				0.42**	-	0.42**	0.40**	0.09*	0.31**
อิทธิพลของสื่อ	0.35**	-	0.35**	0.17**	0.17**	-	0.35**	0.08**	0.27**
บรรยากาศในชั้นเรียน	0.53**	-	0.53**	0.26**	0.26**	-	0.27**	0.11**	0.16*
ลักษณะมุ่งอนาคต				0.49**	-	0.49**	0.22**	0.10*	0.12
นิสัยรักการอ่าน							0.21*	-	0.21*

ค่าสถิติ $\chi^2 = 49.61$ df = 91 p = 0.99 GFI = 0.99 AGFI = 0.97 RMR = 0.01 RMSEA = 0.00 CN = 1000.16

สมการโครงสร้างของตัวแปร		ลักษณะมุ่งอนาคต		นิสัยรักการอ่าน		พฤติกรรมไม่เรียนรู้อ่าน	
R ²		0.67		0.78		0.91	
	ลักษณะมุ่งอนาคต	นิสัยรักการอ่าน	พฤติกรรมไม่เรียนรู้อ่าน	พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา	อิทธิพลของสื่อ	บรรยากาศในชั้นเรียน	
-ลักษณะมุ่งอนาคต	1.00						
-นิสัยรักการอ่าน	0.86	1.00					
-พฤติกรรมไม่เรียนรู้อ่าน	0.83	0.84	1.00				
-พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา	0.66	0.74	0.87	1.00			
-อิทธิพลของสื่อ	0.74	0.69	0.86	0.78	1.00		
-บรรยากาศในชั้นเรียน	0.79	0.70	0.83	0.74	0.75	1.00	

หมายเหตุ : ** p < .01, * p < .05

ภาพ 1 โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมไม่เรียนรู้อยู่ของของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

สรุปและอภิปรายผล

การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมไม่เรียนรู้อยู่ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ หลังปรับแก้โมเดลแล้วปรากฏว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าดัชนีความกลมกลืนอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดค่าสถิติวัดระดับความสอดคล้องของโมเดล โดย

พิจารณาค่าไคสแควร์แตกต่างจากศูนย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่ายอมรับสมมุติฐานหลักที่ว่า โมเดลตามทฤษฎีสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และมีค่าดัชนีความสอดคล้องของโมเดลที่ปรับแก้แล้วอยู่ในเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้อง (GFI) ค่าดัชนีวัดระดับความสอดคล้องที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) มีค่าเข้าใกล้ 1 หรือมีค่าตั้งแต่ 0.90 ขึ้นไป (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2538) ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) (ภัทราพร เกษสังข์, 2555) ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของความคลาดเคลื่อนโดยประมาณ (RMSEA) มีค่าเข้าใกล้ 0 หรือมีค่าน้อยกว่า 0.05 (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2538) และค่าวิกฤติขนาดตัวอย่าง (CN) มีค่าสูงกว่าหรือเท่ากับ 200 ของกลุ่มตัวอย่าง (Schumacker and Lomax, 2010 อ้างถึงใน ภัทราพร เกษสังข์, 2555) โดยตัวแปรแฝงส่วนใหญ่ในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อันหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้ร้อยละ 91 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่นักวิจัยต้องการสำหรับความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรที่กำหนดเกณฑ์อย่างน้อยขั้นต่ำร้อยละ 50 (Hair and other, 2006 อ้างถึงใน ภัทราพร เกษสังข์, 2556)

รูปแบบโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อันหนึ่งของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อันหนึ่งได้รับอิทธิพลทางตรงสูงสุดจากพฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา รองลงมา คือ อิทธิพลของสื่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และอิทธิพลทางตรงจากนิสัยรักการอ่าน และบรรยากาศในชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้อันหนึ่งยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากบรรยากาศในชั้นเรียน และอิทธิพลของสื่อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยอ้อมผ่านทางลักษณะมุ่งอนาคตและอ้อมไปยังนิสัยรักการอ่าน และอิทธิพลทางอ้อมจากลักษณะมุ่งอนาคต และพฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยอ้อมผ่านทางนิสัยรักการอ่าน เมื่อพิจารณาอิทธิพลทางและอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรแฝงภายนอกและตัวแปรแฝงภายในที่มีอิทธิพลต่อ

ตัวแปรแฝงภายใน พบว่า นิสัยรักการอ่าน ได้รับอิทธิพลทางตรงจากลักษณะมุ่งอนาคต และพฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา และนิสัยรักการอ่านยังได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากบรรยากาศในชั้นเรียน และอิทธิพลของสื่อ ส่วนลักษณะมุ่งอนาคต ได้รับอิทธิพลทางตรงจากบรรยากาศในชั้นเรียน และอิทธิพลของสื่อ โดยภาพรวมสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการวิจัย

ขนาดอิทธิพลของตัวแปรแฝงที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ที่พบว่า พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่งผ่านนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดการวิจัย เนื่องจากการใช้หลักไตรสิกขาในการสอนและการเรียนรู้ทำให้นักเรียน มีพัฒนาการด้านจริยธรรมมากกว่าทางวิชาการ (วิรัตน์ มั่นทานนท์, 2545) ซึ่งนักเรียน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนรู้ตามแนวทางการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา มีผลต่อพัฒนาการของนักเรียนเป็นอย่างมาก (ธีรยุทธ์ พึ่งเที่ยร และคณะ, 2546) และทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้มีคะแนนสูงกว่าการเรียนรู้แบบปกติ (อรวรรณ เฉลยนาค, 2553) ส่วน พระมหาเสกสรร จีแสง (2552) พบว่า สมาธิ ได้แก่ การส่งเสริมด้านอารมณ์ และจิตใจ จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้อยู่บ่อยครั้งและมีความสุข เช่น การแสดงความรักด้วยการโอบกอด เป็นต้น กิจกรรมที่ส่งเสริมปัญญา เช่น การเล่านิทานให้เด็กฟัง การหาของเล่นที่สร้างสรรค์ให้เด็ก

อิทธิพลของสื่อ มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีอิทธิพลทางอ้อมทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยส่งผ่านลักษณะมุ่งอนาคตและนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดการวิจัย เนื่องจากข่าวสารจากสื่อมีผลต่อนักเรียน โดยตรงและทันทีโดยสื่อมวลชนทำหน้าที่คัดสรร ตกแต่งเรื่องราวหรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนที่จะนำเสนอไปยังผู้รับสาร (ขจรยุทธ ต่อทรัพย์สิน, 2554) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวรรณ เกษสังข์ (2553) พบว่า อิทธิพลของสื่อเป็นตัวแปรส่งผล และเป็นตัวแปรที่สามารถพยากรณ์พฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา ส่วน ภัทราพร

เกษสังข์ (2556) พบว่า การเตรียมความพร้อมด้านทักษะหลักที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ได้รับทั้งอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมจากอิทธิพลของสื่อมากที่สุด และ ภัทรพร เกษสังข์ (2558) พบว่า อิทธิพลของสื่อเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษา

นิสัยรักการอ่าน มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดการวิจัย เนื่องจากการอ่านเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการเรียนรู้และการพัฒนาสติปัญญาของคนในสังคม การอ่านทำให้เกิดการพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรม และค่านิยมต่าง ๆ รวมทั้งช่วยในการเปลี่ยนแปลงการดำเนินชีวิต พัฒนาไปสู่สิ่งที่ดีที่สุดในชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549) ในขณะที่ บังอร เกิดดำ (2549) พบว่า นิสัยรักการอ่านเป็นตัวแปรพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์คุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพาวดี พิมพิลา (2556) พบว่า นิสัยรักการอ่านสามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ส่วน รัตติมา บุญสวน (2554) พบว่า นิสัยรักการอ่านมีอิทธิพลทางตรงต่อความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

บรรยากาศในชั้นเรียน มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีอิทธิพลทางอ้อมทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยส่งผ่านลักษณะมุ่งอนาคต และนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดการวิจัย ดังที่ Catherine A Franklin (1986) ได้ศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อสำรวจจินตนาการและความใฝ่เรียนรู้ในการจัดสภาพแวดล้อมห้องเรียนของนักเรียนเกรด 8 โดยใช้กรอบแนวคิดของทฤษฎีการศึกษาและจิตวิทยาในการสร้างจินตนาการ มีรูปแบบการจัดสภาพห้องเรียนคล้ายกับสมานิติบัญญัติ พบว่า มีการพัฒนาความเข้าใจที่ซับซ้อนขึ้น เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์เหมือนสมาชิกวุฒิสภา ที่สะท้อนให้เห็นกระบวนการของสมานิติบัญญัติ ซึ่งงานวิจัยของ รัตติมา บุญสวน (2554) พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงมากที่สุด และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน โดยส่งผ่านการกำหนดเป้าหมายในอนาคต ต่อมา เกวรี แลใจ (2555) พบว่า บรรยากาศในชั้นเรียน

เป็นปัจจัยระดับห้องเรียนที่ส่งผลทางบวกต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชนเผ่า ส่วน ศิริวิมล ชูชีพวัฒนา (2556) พบว่า การส่งเสริมบรรยากาศในการเรียนรู้จากครูเป็นตัวแปรที่สามารถทำนายพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

ส่วนลักษณะมุ่งอนาคต มีอิทธิพลทางอ้อมทางบวกต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยส่งผ่านนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นไปตามกรอบแนวคิดการวิจัย เนื่องจากนักเรียนที่มีลักษณะมุ่งอนาคตจะเห็นความสำคัญและตัดสินใจเลือกที่จะกระทำสิ่งที่เหมาะสมเพื่อเป้าหมายในอนาคต โดยหาแนวทางแก้ปัญหา วางแผนดำเนินการ และรู้จักอดทน (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2545) ซึ่งครองทรัพย์ อุตนาม (2553) พบว่า การกำหนดเป้าหมายในอนาคตเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน และ รัตติมา บุญสวน (2554) พบว่า การกำหนดเป้าหมายในอนาคตเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรง และมีอิทธิพลทางอ้อมโดยผ่านแรงจูงใจในการเรียน ความเชื่ออำนาจภายในตน และการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ต่อความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ส่วน เกวรี แลใจ (2555) พบว่า ลักษณะมุ่งอนาคตเป็นปัจจัยระดับนักเรียนที่ส่งผลทางบวกต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชนเผ่า

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

จากการศึกษาตรวจสอบโมเดลความความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ พบว่า พฤติกรรมตามหลักไตรสิกขา มีอิทธิพลทางบวกทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้สูงสุด ดังนั้น สำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 จึงควรมุ่งเน้นส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีนิสัยใฝ่เรียนรู้โดยใช้หลักไตรสิกขา คือ ฝึกอบรมนักเรียนโดยการให้ประพฤติตนตามกัจจัตถะประจำวัน เช่น ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนหรือสถานที่พัก บิณฑบาต กวาดลานวัด ทำวัตรเช้า-เย็น สาธยายมนต์ เจริญภาวนา เป็นต้น

เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนรู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนตามสมณสาธูป นอกจากนี้ยังพบว่า อิทธิพลของสื่อเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ได้อย่างง่ายและต่อเนื่อง ดังนั้น สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ สำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 หรือโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรเน้นประชาสัมพันธ์ที่ช่วยเสริมแรงกระตุ้นให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ อาทิเช่น จัดทำป้าย จัดบอร์ด จัดนิทรรศการ จัดทำคู่มือ หรือเสียงตามสายในโรงเรียน เพื่อเชิดชูเกียรติคุณของ นักเรียนที่มีวัตรปฏิบัติดีเด่น หรือนักเรียนที่ประสบความสำเร็จในการเรียนหรือการแข่งขันทางด้านทักษะวิชาการในระดับต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 วิจัยเชิงปริมาณเพื่อพัฒนาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในกลุ่มอื่น ๆ วิจัยผลสวนวิธีเพื่อพัฒนาพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และวิจัยและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

เอกสารอ้างอิง

เกอร์รี่ แลโล. (2555). การวิเคราะห์พระระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชนเผ่า ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

- ขจรยุทธ ต่อทรัพย์สิน. (2554). **อิทธิพลของสื่อสารมวลชนที่มีผลกระทบต่อกระบวนการงานนิติวิทยาศาสตร์ในประเทศไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชานิติวิทยาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศิลปากร.
- ครองทรัพย์ อุดนาม. (2553). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความไม่รู้ไม่เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผล การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2545). **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีรยุทธ์ พึ่งเพียร และคณะ. (2546). **การสังเคราะห์งานวิจัยแนวทางการเรียนรู้ตามหลักไตรสิกขา**. พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). **ความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้น (LISREL) : สถิติ วิเคราะห์สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัจจอร เกิดดำ. (2549). **องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะใฝ่รู้ใฝ่เรียนของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เขตพื้นที่การศึกษาพัทลุง**. วิทยานิพนธ์ ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- พรชัย ผาดไธสง. (2555). **การพัฒนาหลักสูตรส่งเสริมพฤติกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียนของ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พระมหาเสกสรร จีแสง. (2552). **การศึกษาวิเคราะห์หลักไตรสิกขาที่มีต่อการจัด การศึกษาไทย**. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชา

พระพุทธศาสนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ภัทราพร เกษสังข์.(2555). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. เลย : ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ภัทราพร เกษสังข์. (2556). การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการเตรียมความพร้อมด้านทักษะหลักที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ของนักศึกษา ครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. เลย : ครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ภัทราพร เกษสังข์. (2558, กันยายน-ธันวาคม). รูปแบบเส้นทางอิทธิพลเชิงสาเหตุของความรับผิดชอบต่อสังคมของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. 28(3) : 341-363.

ยุพาวดี พิมพ์ลา. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

รัตติมา บุญสวน. (2554). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อความใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพ : 749-758.

วิรัตน์ มั่นทานนท์. (2545). อิทธิพลของหลักไตรสิกขาที่มีต่อการสอนและการเรียนรู้ของเด็ก : กรณีศึกษาศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์วัดศิริพงษ์ธรรมนิมิต กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริวิมล ชูชีพวัฒนา. (2556). พฤติกรรมใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว สาขาวิชาจิตวิทยาชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). **แนวทางการจัดกิจกรรม**

ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2552). **แนวทางการจัดกระบวนการ**

**จัดการเรียนรู้ตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนด้านใฝ่เรียนรู้
ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6.** กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเชียงใหม่. (2552). **โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนก**

สามัญศึกษา ประวัติความเป็นมา. [On-line]. Available :
[http://cmi.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&
id=172&Itemid=135](http://cmi.onab.go.th/index.php?option=com_content&view=article&id=172&Itemid=135) [2559, สิงหาคม 31]

อรรวรรณ เกษสังข์. (2553). **ปัจจัยที่ส่งต่อพฤติกรรมความพอเพียงของนักศึกษา**

ครุศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

อรรวรรณ เฉลยนาค. (2553). **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิด**

**อย่างมีวิจารณญาณจากการจัดการเรียนรู้แบบไตรสิกขากับการ
จัดการเรียนรู้แบบปกติเรื่องงานประดิษฐ์ สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
และสื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
ราชมงคลธัญบุรี.

Franklin, Catherine A. (1986). **Being there: Active imaginations and Inquiry**

minds in a missle School Classroom. Dissertation Abstracts
International.